

Mit is jelent a beszédészlelés, beszédértés?

Beszédészlelés során azonosítjuk és megkülönböztetjük, valamint meghatározzuk a beszédhangok sorrendjét. A beszédészlelés megfelelő szintű működése szükséges az új szavak tanulásához, az idegen nyelv és az olvasás-írás elsajátításához.

Beszédértés során a nyelvtani szerkezetek feldolgozása történik és jelentést kapcsolunk a szavakhoz. A hallott szöveg megértése szükséges az összefüggések felismeréséhez, tanulságok levonásához, következtetések meghozatalához.

A szövegértés feltétele a megfelelő beszédészlelés és beszédértés megléte.

Figyelemfelhívó tünetek a beszédben és a viselkedésben:

- Nem vagy rosszul érti a hozzá intézett beszédet, gyakori visszakérdezés
- Reakcióhiány, téves reakció
- Gyakori visszakérdezés
- Artikulációs zavar
- Viselkedési zavar
- Hamar kifárad zajos környezetben
- Nem tudja elismételni a hallottakat
- Megkésett vagy lassú beszédfejlődés
- Olvasás, írás, helyesírás tanulásának nehézsége

Játékörletek beszédészlelés fejlesztéséhez

- **Mit visz a hajó?** „Van egy hajó, ami csak olyan dolgokat vihet magával, amik „s” hanggal kezdődnek. „A hangokat tetszőlegesen változtathatjuk, az adott hanggal kezdődő szavakat kell mondani.
- **Szófelismerés titkos nyelven:** a gyermek elé ismert tárgyakat, játékokat helyezünk az asztalra. Ezek közül az egyik tárgynak csak a magánhangzóit mondom, ebből kell kitalálnia melyik szóra gondoltam: e-e-ő = esernyő, a-a = alma, e-u-a = ceruza stb.
- **Szólánc:** Az egyik játékos tetszés szerint kimond egy szót. A másik játékosnak az elhangzott szó utolsó hangjával kezdődő szót kell mondania. Így folytatják felváltva a szóláncot. Kétszer nem lehet ugyanazt a szót kimondani! Nehezítés: adott témakörhöz tartozó szavakat kell mondani (pl. állatok).

Játékörletek beszédértés fejlesztéséhez

- **Kakukktojás:** Szavakat mondok, melyek közül egy nem illik a sorba. A gyermeknek meg kell neveznie azt, amelyik nem illik oda, és azt is, hogy miért. Pl. autó, kerékpár, hajó, repülő, cipő. A cipő nem illik a sorba, mert az nem jármű.
- **Viccelős játék:** A szülő állításokat mond egy ismert témáról, pl. a télről, a gyermeknek pedig meg kell állapítania, hogy igaz-e, amit mondott, vagy hamis. Pl.: Télen érik a finom, édes dinnye. Télen szokott esni a hó. Télen elég, ha szandált húzunk. Télen ünnepejük a karácsonyt.
- **Rajzoljunk!** Adjunk gyermekünknek egy rajzlapot! Kérjük meg, hogy rajzolja le azt, amit mondunk neki. Pl. A lap közepére rajzolj egy házikót! A házikó jobb oldalára egy hóembert! A házikó bal oldalára egy fenyőfát! A fenyőfára egy kismadarat, a fenyőfa alá pedig egy nyuszt.
- **Befejezetlen történet:** elkezdünk egy mesét, történetet, de nem fejezzük be. Mielőtt a végére érünk, megkérjük a gyermeket, hogy fejezze be ő a történetet.

Felhasznált források:

<http://kolyokoldal.lapunk.hu/beszedeszleles-fejlesztese-1196057>

<http://kolyokoldal.lapunk.hu/beszed-megertesenek-fejlesztes-1196181>

<https://skillo.hu/beszedeszleles-es-beszedertes-fejlesztese-teli-otletek/>

Fejlesztő könyvek, feladatgyűjtemények, játékok:

- Domján Zsófia: Fülelős kalandok II-III.
- Kovács Ágnes: Beszédépítő I-II.
- Szabó Szilvia: Látogatás a tudás birodalmába I-II.
- Ambrus Noémi-Németh Brigitta: Csodatölcsér
- Iskolaérett vagyok? sorozat
- Petőné Honvári Jolán: Akusztikus észlelés fejlesztése
- Magyarné Várbíró Zita- Szabóné Vékony Andi- Szatmáriné Mályi Nóra: Hang-lépcső
- Logico Piccolo-Nyelvi képességfejlesztő: Hangoló-hangolló; Szótagoló-szótagolló